География в крачка: Нови промени в картата на света

Новини | Свят | на 22.09.2026 05:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Бързаме да споделим с теб новините от света.

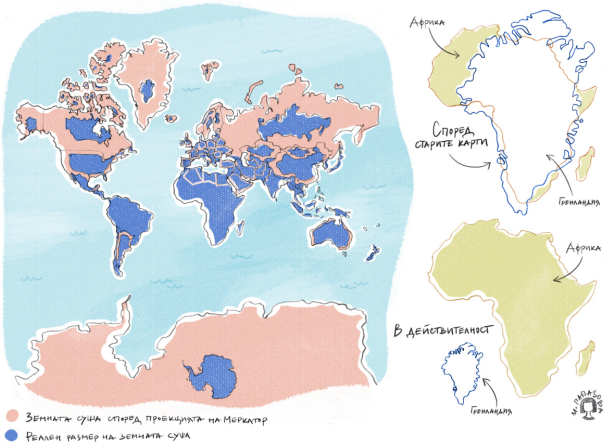

„Нова“ карта на целия свят

Преди година [изпреварихме събитията и писахме за грешния начин, по който световните географски карти показват размера на Африка](). Това не е нарочно. Глобусите могат доста точно да покажат как изглежда Земята наистина, защото също като нея са с форма на закръглена сфера. Но е много по-трудно да пресъздадеш правилно размерите на световните континенти от заоблена сфера (глобус) към плосък лист (карта).

Дълго време най-известният „превод“ от езика на глобусите към езика на картите е бил на Герардус Меркатор. Макар да върши чудна работа за ориентиране (особено на мореплавателите), подходът на Меркатор има голяма недостатък. Както виждаш на илюстрацията, меркаторовите очертания (в розово) на континтентите са силно изкривени спрямо истинските размери (в синьо). Особено в горната и долната част на картата, където е най-трудно да „преведеш“ размери от глобус към карта. Поради това Южният полюс, Азия и Гренландия изглеждат като гиганти. Особено спрямо (всъщност много голямата по размер) Африка.

Преди година Африканският съюз повдигна тази тема и преди седмица Организацията на обединените нации (ООН) гласува за официална промяна. Всъщност „промяна“ не е съвсем точна дума, защото не сменяме истинската карта на света, а най-накрая я коригираме (поправяме). Просто досега не е била съвсем точна и е време по-правилно да представи реалните географски размери на местата по света.

Известни промени в историята

- **Учените не се интересуват дали нещо „винаги е било така“, а дали е подкрепено с доказателства. Затова не се притесняват да обновят или сменят нещо, ако доказателствата вече не са на негова страна.** По тази причина, макар дълго да се е смятало, че в Слънчевата система има 9 планети, днес официално са само 8.
- Плутон вече не се счита за истинска планета, а за[планета джудже](). Все едно да те понижат на работа на по-нисък пост. Неприятно за Плутон (и за старите учебници, които още го броят за планета), но факт. Все пак на ширина е само наполовина на ширината на държавата САЩ!
- **Понякога има и исторически причини за промяна**. Например с нова общност или култура, един и същ град може да започне да носи ново име. Тракийският град Кендрисия е прекръстен по-късно на Филипополис – града на Филип (Македонски). Римляните му казват Тримонциум (Градът на трите хълма), а славяните – Пулпудева и Пълдин. Днес го познаваш под името Пловдив.

- **Не всяка промяна обаче е смислена или желана. Понякога даването на ново име е показно: начин да с е покаже сила**. Това направи наскоро (отново) американският президент Доналд Тръмп. На него никак не му хареса, че Канада реши да отстоява своята позиция при скорошни преговори за търговия. Затова реши напук да заяви, че езерото Онтарио (едно от т.нар. Големи езера в Северна Америка) вече ще се нарича езерото Америка. То е на границата между САЩ и Канада и канадците нямат намерение да сменят името му само защото някой им се сърди. Така днес то вече има две официални имена, които трябва да стоят на картите: Онтарио и (в скоби вече официално приетото в САЩ име) Америка. Ама че в свят живеем!

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/7942-geografiya-v-krachka-novi-promeni-v-kartata-na-sveta

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени